

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲۵ اسفند ماه ۱۳۲۲ *

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - قرائت و تصویب خطابه تقدیمی به پیشگاه ملو کانه
- ۳ - شور و تصویب اعتبار نامه آقای ملایری از بیجار
- ۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس سه ربع ساعت قبل از ظهر بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید)

صورت مجلس روز چهارشنبه ۲۴ اسفند ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند ***

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟

اردلان - عرض کنم آقا خواندند جلسه آتیه ۲۵ فروردین در صورتیکه ۲۵ اسفند ماه است یا اشتباه خواندند یا اشتباه نوشته شده .

رئیس - دیگر نظری نیست (خیر) صورت مجلس تصویب شد . دستور امروز قرائت و تصویب لایحه است در جواب خطابه شاهنشاهی از طرف مجلس شرحی که نوشته شده است بطوریکه در مجلس خصوصی هم آقایان ملاحظه فرمودند باینده میشود وبدون مذاکره تصویب میشود . آقای نبوی .

نبوی - استدعا میکنم بعد از تصویب آن لایحه اعتبار نامه هائی که مانده است آنها هم تصویب شود من جمله اعتبار نامه های نمایندگان طهران مطرح شود و گمان میکنم آقایان هم موافق باشند .

رئیس - آقای طباطبائی .

طباطبائی - بنده هم عرض دیگر ندارم همان لایحه خوانده شود .

۲ - قرائت و تصویب خطابه تقدیمی به پیشگاه ملو کانه

(لایحه زیر توسط آقای طوسی (منشی) قرائت شد)

(مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

عین مذاکرات مشروح هشتمین جلسه از چهاردهمین دوره قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده

غائبین با اجازه : آقایان ذوالقدر - منصف - مظفر زاده .
غائبین بی اجازه : آقایان مؤید قوامی - سلطانی - سید ضیاء الدین طباطبائی .
دیر آمده بی اجازه آقای اکبر یکساعت .

پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

چهاردهمین دوره قانون گذاری مجلس شورای ملی که به عنایات آلهی و توجهات شاهنشاهی گشایش یافته است آفتخار دارد حاضر بودن خود را برای انجام وظایف ملی که عهده دار است مطابق اصل دهم قانون اساسی بعرض پیشگاه همایونی برساند.

از اینکه خاطر ملوکانه به حسن انجام وظایف دوره گذشته توجه داشته عرض مسرت و امیدواری مینماید و یقین دارد که این توجه عالی موجب تشویق دوره حاضر نیز خواهد گردید. با عطف به بیانات ملوکانه از انعقاد پیمان سه گانه مصوب مجلس که باعث استحکام مبنای مودت دولت شاهنشاهی با دولت های دوست و متفق ایران است نهایت خوشوقتی حاصل است و امید میرود بر اثر کوشش های خستگی ناپذیر پیشوایان آزادی و عدالت جهان پایه صلح مبنی بر اساس متین و مستحکم استوار گردد و کشور ما از مقام و سهمی که حقاً شایسته آن است بهره مند شود.

مجلس شورای ملی بسیار مشعوف است که حسن روابط دولت اعلیحضرت با دولت های هم پیمان بطور شایسته مستقر است.

انعقاد انجمن مهم و تاریخی در پای تخت شاهنشاهی و ملاقاتهای صمیمانه با زمامداران عالی قدر دولتهای متفق و حصول نتایج مطلوب چنانکه در اعلامیه رسمی انتشار یافت موقیتمی است که نصیب ایران شده است:

در سیاست داخلی انتظار مجلس شورای ملی آن است که دولت اعلیحضرت در تأسیس بمنویلت عالی ملوکانه همواره حسن تفاهم و همکاری صمیمانه با مجلس شورای ملی را نصب العین خود قرار دهند تا بمون الله تعالی قوانین سودمند طبق شئون کشور به نفع و صلاح جامعه از جهت اصلاحات اداری، مالی، اقتصادی، قضائی و تأمین آسایش عمومی و سایر توجهات جامعه عمل پیوشد.

مجلس شورای ملی امیدوار است در پرتو توجهات شاهانه بخدمات شایسته که در خور وظایف ملی است توفیق کامل

حاصل نماید.

رئیس - نظر مخالفی نیست؟ (نمایندگان - خیر) رأی گرفته میشود آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد عرض کنیم حضور آقایان بعد از انتخاباتی که شده است باید کمیسیونها انتخاب شود و نظر باینکه عده کمیسیونها زیاد است و از طرف دیگر بایستی بنابر سوابق و اطلاعات آقایان کمیسیونها تشکیل شود برای این که خیلی طول نکشد و اکثریت حاصل شود سابقه این طور بوده است که آقایان توافق نظر حاصل کنند و در انتخاب کمیسیونها یک تبادل نظری بکنند که با یک سهولت و با یک تناسبی کمیسیونها انتخاب شود.

لهذا پس از جلسه خوب است آقایان تشریف ببرند در شعبهها یا در جلسه خصوصی یک نظری راجع بکمیسیونها بگیرند که در موقع انتخابات اشکالی حاصل نشود بعد هم چون در باب بقیه اعتبارنامهها مذاکراتی هست و چند اعتبارنامه هست با آنها که مخالفت شده است باید مذاکره شود و همچنین یکی از دوسیهها ترتیب راپرتش موافق نظر بعضی از آقایان نیست قرار شده است که در این باب هم مذاکراتی بین آقایان و شعبهها بشود برای اینکه بیک صورت بهتری تصویب شود اعتبارنامهها و بگذرد و صورت محفوظ باشد اینطور تصمیم گرفته شد که امروز جلسه را زودتر ختم کنیم و اعتبارنامهها بماند برای جلسه آتی.

بعضی از نمایندگان - صحیح است.

اردلان - بنده با ختم جلسه مخالفم.

رفیع - ختم جلسه بانظر مجلس است.

قبادیان - اعتبارنامهها باید مطرح شود مخصوصاً مال طهران.

رئیس - چون در آن قسمت اختلافی هست باید در خارج حل شود.

قبادیان - اختلاف هم باید در مجلس حل شود.

رئیس - آقای رفیع.

رفیع - بطوریکه خاطر مبارک آقایان مستحضر است

امروز روز ۲۵ فروردین است (اسفند است) عرض کنم فردا جمعه است سه روز دیگر با آخر سال باقیمانده است ما کارهای لازم داریم نه تنها صبح اگر عصرها هم جلسه کنیم بعقیده بنده لازم دارد برای انتخاب کمیسیونها از هر شعبه ۲ نفر انتخاب شوند ۱۲ نفر میشود توافق نظر حاصل میکنند و کمیسیونها انتخاب میشود و تبادل نظر میکنند هر دوره همین طور عملی شده است این اعتبارنامهها بعقیده بنده باید مطرح بشود و اگر مخالفی داشته باشد میماند برای جلسه بعد بهر حال اگر اشکالی هم در کار باشد مجلس بالاخره حل خواهد کرد و تعطیل جلسه بعقیده بنده شایسته نیست.

رئیس - آقای دکتر معظمی.

دکتر معظمی - عرض کنم اجتناب از اشکال رفع اشکالات را نمیکند تا وقت باقی است ممکن است اعتبارنامهها مطرح شود اگر اعتبارنامهها را بگذاریم برای جلسه بعد اشکال رفع نمیشود اگر اشکالاتی باشد و مخالفی هم باشد در جریان امر حل خواهد شد بالاخره اگر ما بگذاریم برای فردا و پس فردا نمیشود چون کار مجلس زیاد است و ما میخواهیم کارها زودتر بگذرد بنابراین بنده معتقدم که اعتبارنامهها مطرح شود اگر مخالفی داشت برای جلسه بعد میماند.

رئیس - آقای اقبال.

اقبال - بنده باین موضوع که اعتبارنامهها باید مطرح شود مخالفتی ندارم ولی عرض این است که اعتبارنامهها بنوبت باید مطرح شود اول اعتبارنامههایی که با آنها مخالفت شده است مطرح شود پس از آن که تمام شد انتخابات تهران مطرح شود.

رئیس - آقای صمصام.

صمصام - بنده عرض این بود که بالاخره جلسه ادامه پیدا کند و یک پرونده هائی بیاید و تمام شود حالا یا تهران باشد یا آنهائیکه مخالفت شده است.

رئیس - آقای هاشمی.

هاشمی - بنده هم بانعطیل و ختم جلسه اتفاقاً مخالفم باموضوع اینکه نسبت با اعتبارنامههایی که جریان پیدا کرده

است روز شنبه باز مذاکره شود آخر چه مذاکره ای شود رأی که شعبه داده است میخواهید نقض کنید؟ بهر حال شعبه رأی خودش را داده است و البته رأی مجلس قاطع خواهد بود هر چه هست زودتر تکلیف معلوم شود و با فرمایش آقای اقبال هم موافقم چون اعتبارنامهها بر حسب رأی مجلس در دو جلسه پیش از دستور خارج شد اول اعتبارنامه آقایانیکه با آنها مخالفت شده مثل اعتبارنامه آقای ملاپری و آقایان دیگر اول تکلیف آنها معلوم نشود بعد هم همانطور که گفته شد اعتبارنامه های تهران مطرح شود.

رئیس - آقای طباطبائی.

طباطبائی - حالا که مخالف و موافق هست با ختم جلسه رأی بگیرد اول معلوم شود باین که باید ادامه بدیم بجلسه یا خیر اگر اکثریت اینطور تصویب کرد آنوقت همانطور عمل شود و الا اگر آقایان موافقند با ختم جلسه که جلسه ختم می شود و استدعا میکنم که رأی بگیرد.

رئیس - آقایان موافقین با ختم جلسه قیام نمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد.

آقای نقابت پیشنهاد میکنند که دوسیه انتخابات تهران از دستور امروز خارج شود آقای نقابت.

نقابت - عرض کنم همانطور که آقایان توضیح دادند باید رعایت نوبت بشود اعتبارنامه آقای شیخ الاسلامی ملاپری هست اعتبارنامه آقای دربی هست باین جهت بنده تقاضا داشتم که راجع با انتخابات طهران در جلسه خصوصی از نظر اهمیت بحث کنیم و با یک فورمولی اینجا مطرح کنیم که اسباب اشکال نشود باین جهت بنده تقاضا میکنم آن اعتبارنامههایی که با آنها مخالفت شده جلو بیفتد و قسمت تهران بماند برای جلسه بعد.

رئیس آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بعقیده بنده مطابق سوابق باید اعتبارنامه هائی که هست یعنی با آنها مخالفت شده مطرح شود و تکلیفشان معلوم شود مثل اعتبارنامه آقای ملاپری و سایرین پس از اینکه همین تکلیف شد آنوقت پیردازی با اعتبارنامه های

تهران چند اعتبارنامه هست که یکی مربوط به آقای ملایری است بنده نظرم این است پس از آنکه تعیین تکلیف آنها شد آنوقت اعتبارنامه‌های آقایان نمایندگان طهران مطرح شود و پیشنهاد آقای نقابت هم تصور میکنم پس از تعیین تکلیف این اعتبارنامه‌هایی است که قبلاً با آنها مخالفت شده و تقاضا میکنم آقای نقابت هم موافقت بفرمایند.

رئیس - آقای قبادیان .

عباس قبادیان - عرض بنده این است که شعبه اول تصمیم خودش را گرفته است و راپرت خودش را راجع بانتهای طهران حاضر کرده است انتخابات طهران هم فوق العاده مهم است و نباید مجلس بوسیله بعضی اشکالات این را عقب بیندازد شعبه راپرتش را داده است اجازه بفرمائید مخبر شعبه راپرتش را بخواند اگر از آقایان کسی مخالف باشد بحث میشود و قضیه در خود مجلس حل خواهد شد و بیش از این بنده عرضی ندارم .

[۳ - طرح و تصویب اعتبارنامه آقای ملایری]

رئیس - اگر اجازه میفرمائید شروع کنیم به طرح اعتبارنامه‌ها (صحیح است) اعتبارنامه آقای ملایری مطرح است آقای اقبال (حاضر نبودند) آقای کاظمی (بعضی از نمایندگان نیستند) آقای فرخ .

مهدی فرخ - بنده چون مستحضر نبودم که امروز این قسمت جزء دستور خواهد بود یادداشت‌ها و پرونده موضوع را نیاورده ام این است که از خارج موضوع را بطور اجمال عرض می‌کنم . راجع بانتهای گروس چند موضوع است که قابل دقت است اول انجمن نظارت است که حکومت محل انتخاب کرده است و بوزارت کشور اطلاع داده بعد حکومت محل را تغییر داده اند و يك عده مأمورین جدید هم برای تلگراف و خواربار و ادارات دیگر از طهران فرستاده اند حاکم جدید انجمن را منفصل کرده و راپرت میدهد بوزارت کشور که انجمن را منفصل بکنید در صورتیکه خودش قبلاً انجمن را منفصل کرده بوده است اداره انتخابات وزارت کشور هم راپرتی تهیه میکنند برای آقای تدین وزیر کشور که مطابق قانون ماحق نداریم انجمن

اردلان - اجازه میفرمائید ؟

جمعی از نمایندگان - مخبر مقدم هستند

اردلان - بنده قبلاً اجازه خواسته بودم

رئیس - مخبر اجازه نمیخواهد در هر موقع مقدم است **مخبر (آقای دکتر زنگنه) -** عرض کنم که قضاوت در پرونده‌های انتخابی از روی اسناد است و اعضای شعبه مطابق آن چیزی که در پرونده هست باید رأی بدهند . اطلاعات خارجی که آقایان من جمله آقای فرخ دارند البته در هر پرونده ای کاملاً منعکس نیست و اگر هست شکایتهایی است که در تمام پرونده‌ها میشود و تشخیص واقعا مشکل است که آیا این شکایات از روی غرض بوده یا حقیقت بوده است یا اشخاص که کاندید و داوطلب بوده‌اند و موفق نشده‌اند تلگرافاتی کرده‌اند و گزارشاتی داده‌اند . آقای فرخ فرمودند که حاکم و مأمورین محل را تغییر داده‌اند در صورتیکه می‌بینیم حاکم محل بعد از آنکه انجمن را تغییر داده است تغییر پیدا کرده است . اگر واقعا قبلاً بفتح آقای ملایری تغییر داده بودند لازم نبوده است که انجمن را که تشکیل داده‌اند دو مرتبه حاکمی که بفتح او بوده است معزول کنند و علاوه بر این دو حاکم در جریان انتخابات تغییر کرده است و آن طوری که فرمودند حاکم جدید ملغی نکرده است انجمن را بلکه حاکم سابق ملغی کرده است . از طرف دیگر قانون انتخابات در ماده ۱۷ حق میدهد بدولت که انجمن را در مواردی که موجب تأخیر یا تعویق کار میشود تغییر بدهد . البته در اینجا از دولت يك سندی نخواسته‌اند ممکن است چون این نقص قانونست ولی در هر حال این اختیار است که بوزارت کشور داده شده است و وزارت کشور مطابق آنچه که فرماندارها تقاضا کرده‌اند گفته‌اند که این انجمن موجب تأخیر و تعویق است و هر دو فرماندار تقاضا کرده‌اند انحلال انجمن را خواستند . حتی شعبه باین اکتفا نکرده است و سؤال کرده است که وزارت کشور بچه مناسبت نظریه فرماندارها را

قبول کرده است البته وزیر کشور هم عوض شده بود و وزیر سابق نبوده است و وزیر کشور فعلی هم تصدیق کرده است که انحلال انجمن مطابق ماده ۱۷ قانون انتخابات بوده است یعنی مطابق حقیقت بوده است که وزارت کشور داشته است که انجمن را منحل کند . علاوه بر اینها این جریاناتی است که مطابق پرونده است و مطابق پرونده نمی‌شود غیر از این رأی داد . باین جهت است که شعبه با صحت انتخاب آقای ملایری موافقت کرده است علاوه بر این که شخصیت ایشان طوری است که آقایان میدانند و تصور نمیشود کرد که ایشان نظری داشته باشند که از يك جایی که بایشان نظری ندارند انتخاب شوند

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات . . .

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد .

رئیس - رأی میگیریم باعتبار نامه آقای ملایری آقایانیکه موافق هستند بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

[۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - بعد از ایشان آقای دری و آقای سیف پور هستند ولی از آقایان اغلب به بنده پیغام میدهند که این دو اعتبارنامه را بگذارید برای روز یکشنبه و بنده اجازه میخواهم که این دو اعتبارنامه را بگذاریم برای روز یکشنبه (صحیح است) و جلسه را ختم کنیم بهتر است (صحیح است) . فعلاً جلسه را ختم میکنیم و جلسه آتیه روز یکشنبه است ولی روز شنبه هم آقایان تشریف بیاورند ممکنست جلسه خصوصی بشود ممکن است جلسه عمومی شود

بیمین اسفندیاری - پس اطلاع بدهید .

رئیس - جلسه اصلی روز یکشنبه است . (صحیح است)

(مجلس پنج دقیقه قبل از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد صادق طباطبائی